

Dit onderzoek werd mogelijk gemaakt door financiële steun van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

BEGELEIDINGSKOMMISSIE	Drs. A.B.A. Kemper (voorzitter) en M. Koornneef, sportarts, Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. H. Inklaar, sportarts, namens het Nationaal Instituut voor de Sportgezondheidszorg. Drs. H. Beckerman, epidemioloog, Katholieke Universiteit Nijmegen.
VELDWERK	Team Vier, Markt- en Opinie Onderzoeksbureau Amsterdam. Projectleider A. Berghahn.
ONDERZOEKSASSISTENTIE	Drs. I. Brouns 1.6.87-1.6.88 Drs. M. Claessens 1.10.88-1.6.89.
DATAVERWERKING	H. Lebens, vakgroep Medische Sociologie, Rijksuniversiteit Limburg.
ADVIEZEN ALGEMEEN	Dr. L. Bouter, vakgroep Epidemiologie, Rijksuniversiteit Limburg.
ADVIEZEN STATISTIEK	Drs. L. Volovics, vakgroep Medische Informatica en Statistiek, Rijksuniversiteit Limburg.
OMSLAG, GRAFIEKEN EN FIGUREN	G. van Rooy, Audiovisuele Dienst, Rijksuniversiteit Limburg.
TEKSTVERWERKING EN LAY-OUT	M. Arkenbout, Vakgroep Medische sociologie, Rijksuniversiteit Limburg.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Galen, W.Ch.C. van

Sportblessures breed uitgemeten : een onderzoek naar aantal, aard en achtergronden van sportblessures in de loop van één jaar / W.Ch.C. van Galen, J.P.M. Diederiks. – Haarlem : De Vrieseborch. – Ill., fig., graf., tab. – (Sportwetenschappelijke onderzoekingen ; 18)

Met lit. opg. – Met samenvatting in het Engels.

ISBN 90-6076-312-2

SISO 617.3 UDC [616-001:796](492) NUGI 468

Trefw.: sportblessures ; Nederland ; onderzoek.

© 1990 W.Ch.C. van Galen en J.P.M. Diederiks

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van **B.V. Uitgeverij De Vrieseborch**

**Jacobijnestraat 5
2011 TG Haarlem**

ISBN 90 6076 312 2

INHOUD

VOORWOORD	8
HOOFDSTUK 1 INLEIDING DOELSTELLING EN OPZET ONDERZOEK	11
1.1 Inleiding en doelstelling onderzoek	11
1.2 Onderzoeksontwerp	12
1.2.1 Definities	12
1.2.2 Opzet	13
1.2.3 Vragenlijst	13
1.2.4 Veldwerk	14
1.3 Methodische opmerkingen	15
1.3.1 Sportparticipatie	15
1.3.2 Blessuregegevens	15
1.4 Onderzoeksbesteden	16
HOOFDSTUK 2 SPORTPARTICIPATIE	19
2.1 Inleiding	19
2.2 Sportbeoefening	19
2.2.1 Inleiding	19
2.2.2 Sportbeoefening algemeen en per maand	20
2.3 Tak van sport	21
2.3.1 Algemeen	21
2.3.2 Takken van sport en sportparticipatie per maand	21
2.4 Geslacht en leeftijd	22
2.5 Organisatievorm en wijze van sportbeoefening	23
2.6 Expositietijd	24
2.7 Onderlinge samenhangen van sportparticipatiekenmerken	24
2.8 Discussie en samenvatting	25
2.8.1 Discussie	25
2.8.2 Samenvatting	26
HOOFDSTUK 3 BLESSURES: ABSOLUTE AANTALLEN EN INCIDENTIECIJFERS	27
3.1 Inleiding	27
3.2 Overzicht Nederlands onderzoek naar sportblessures	27
3.3 Incidentie	29
3.4 Algemene resultaten	29
3.5 Incidentie en tak van sport	31
3.5.1 Medisch en niet medisch behandelde blessures	31
3.6 Incidentie, geslacht en leeftijd	33
3.6.1 Geslacht	33
3.6.2 Leeftijd	35
3.7 Incidentie, organisatievorm, wijze van sportbeoefening en expositieduur	36

3.7.1	Incidentie en organisatievorm	37	
3.7.2	Incidentie en wijze van sportbeoefening	38	
3.7.3	Expositieduur	41	
3.8	Discriminant-analyse		42
3.9	Discussie en samenvatting		43
3.9.1	Discussie	43	
3.9.2	Samenvatting	44	
	Noten		45

HOOFDSTUK 4

LOCALISATIE EN AARD VAN BLESSURES

4.1	Inleiding		47
4.2	Localisatie van de blessure		47
4.2.1	Algemeen	47	
4.2.2	Localisatie blessure en tak van sport	47	
4.2.3	Localisatie blessure, geslacht en leeftijd	48	
4.3	Aard blessure		49
4.3.1	Algemeen	49	
4.3.2	Aard blessure en tak van sport	50	
4.3.3	Aard blessure, geslacht en leeftijd	50	
4.4	Localisatie en aard blessure		51
4.5	Discussie en samenvatting		52
4.5.1	Discussie	52	
4.5.2	Samenvatting	52	

HOOFDSTUK 5

OMSTANDIGHEDEN EN ONTSTAANSWIJZEN VAN BLESSURES

5.1	Inleiding		53
5.2	Blessures ontstaan tijdens training, wedstrijd of andere activiteit		53
5.3	Tijdstip blessure		55
5.4	Accommodatie		56
5.5	Contact versus zonder contactblessure		58
5.6	Geleidelijk of plotseling ontstaan		59
5.7	Discussie en samenvatting		61
5.7.1	Discussie	61	
5.7.2	Samenvatting	61	

HOOFDSTUK 6

GEVOLGEN VAN BLESSURES

6.1	Inleiding		63
6.2	Behandeling		63
6.2.1	Eerste, aansluitende spoed- en vervolghandeling	63	
6.2.2	Behandelaars en aantal behandelingen	66	
6.3	Vijf typen behandeling		68
6.4	Sportverzuim		71
6.5	Verzuim dagelijkse werkzaamheden		72

3.7.1	Incidentie en organisatievorm	37
3.7.2	Incidentie en wijze van sportbeoefening	38
3.7.3	Expositieduur	41
3.8	Discriminant-analyse	42
3.9	Discussie en samenvatting	43
3.9.1	Discussie	43
3.9.2	Samenvatting	44
	Noten	45

HOOFDSTUK 4
LOCALISATIE EN AARD VAN BLESSURES 47

4.1	Inleiding	47
4.2	Localisatie van de blessure	47
4.2.1	Algemeen	47
4.2.2	Localisatie blessure en tak van sport	47
4.2.3	Localisatie blessure, geslacht en leeftijd	48
4.3	Aard blessure	49
4.3.1	Algemeen	49
4.3.2	Aard blessure en tak van sport	50
4.3.3	Aard blessure, geslacht en leeftijd	50
4.4	Localisatie en aard blessure	51
4.5	Discussie en samenvatting	52
4.5.1	Discussie	52
4.5.2	Samenvatting	52

HOOFDSTUK 5
OMSTANDIGHEDEN EN ONTSTAANSWIJZEN VAN BLESSURES 53

5.1	Inleiding	53
5.2.	Blessures ontstaan tijdens training, wedstrijd of andere activiteit	53
5.3	Tijdstip blessure	55
5.4	Accommodatie	56
5.5	Contact versus zonder contactblessure	58
5.6	Geleidelijk of plotseling ontstaan	59
5.7	Discussie en samenvatting	61
5.7.1	Discussie	61
5.7.2	Samenvatting	61

HOOFDSTUK 6
GEVOLGEN VAN BLESSURES 63

6.1	Inleiding	63
6.2	Behandeling	63
6.2.1	Eerste, aansluitende spoed- en vervolghandeling	63
6.2.2	Behandelaars en aantal behandelingen	66
6.3	Vijf typen behandeling	68
6.4	Sportverzuim	71
6.5	Verzuim dagelijkse werkzaamheden	72

6.5.1	Verzuim – algemeen	72
6.5.2	Duur verzuim	74
6.6	Discussie en samenvatting	75
6.6.1	Discussie	75
6.6.2	Samenvatting	76

HOOFDSTUK 7
BLESSURES LANGER DAN 4 WEKEN GELEDEN ONTSTAAN EN
BLESSURES BUITEN NEDERLAND OPGELOPEN 77

7.1	Inleiding	77
7.2	Blessures langer dan 4 weken geleden ontstaan	77
7.2.1	Algemeen	77
7.2.2	Geslacht en leeftijd	78
7.2.3	Takken van sport	79
7.2.4.	Wijze van sportbeoefening, organisatievorm en expositieduur	79
7.2.5	Localisatie en aard	79
7.2.6	Geleidelijk – plotseling ontstaan	81
7.2.7	Gevolgen van langdurende blessures	82
7.2.7.1	Behandeling	82
7.2.7.2	Behandelaars	83
7.2.7.3	Behandelingstypen	84
7.2.7.4	Sportverzuim en verzuim van dagelijkse bezigheden	85
7.3	Blessures opgelopen in het buitenland (binnen 4 weken)	86
7.4	Discussie en samenvatting	87
7.4.1	Discussie	87
7.4.2	Samenvatting	88

HOOFDSTUK 8
CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 89

8.1	Opzet en uitvoering	89
8.2	Aantallen en omstandigheden	89
8.3	Blessurekans	90
8.4	Blessurekenmerken	90
8.5	Oorzaken en omstandigheden	91
8.6	Behandeling van blessures	91
8.7	Duur van de blessure	92
8.8	Methodische opmerkingen en aanbevelingen	92
8.9	Preventie	95

SUMMARY 98

BIJLAGE 1: TABELLEN 101

BIJLAGE 2: VRAGENLIJST BLESSURES 131

BIJLAGE 3: VRAGENLIJST SPORTPARTICIPATIE 168

LITERATUUR 173